

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 octombrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Nicolae Gordilă și Elena Covalenco,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bezverhnii Aliona în numele părții vătămate Petic Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013, în cauza penală în privința lui,

Chironeț Gheorghe Mihai, născut la 06 iunie 1981, originar și domiciliat în r-l Călărași s. Temeleuți și

Tcaci Valeriu Gheorghe, născut la 01 ianuarie 1978, originar și domiciliat în r-l Călărași s. Temeleuți.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Examinat în prima instanță: 05.01.2012-27.12. 2012*
2. *Examinat în instanța de apel: 22.01.2013-03.04.2013*
3. *Examinat în instanța de recurs: 17.07.2013-02.10.2013*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Nisporeni din 27 decembrie 2012, Chironeț Gheorghe Mihai și Tcaci Valeriu Gheorghe, au fost condamnați în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, la câte 3 ani închisoare, fiecare. Conform art. 90 Cod penal, executarea pedepsei în privința acestora a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an, dacă în termenul de probă stabilit, ei nu vor săvârși o nouă infracțiune și prin comportare exemplară și muncă cinstită, vor îndreptați încrederea ce li s-a acordat.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Petic Gheorghe, a fost admisă în principiu, explicându-i ultimului, că asupra cuantumului despăgubirilor urmează să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile

2. Potrivit sentinței, s-a stabilit că, la 01 septembrie 2011, în jurul orei 00.30, Chironeț Gh.M. și Tcaci V.Gh aflându-se în apropierea pădurii din s. Milești r-l Nisporeni, intenționat având scopul vătămării integrității corporale și sănătății, din relații ostile, i-au aplicat părții vătămate Petic Gheorghe, lovituri cu pumnii și picioarele pe toată suprafața corpului, cauzându-i ultimului vătămări corporale medii care au provocat dereglarea sănătății de lungă durată.

Astfel, acțiunile inculpaților Chironeț Gh.M. și Tcaci V.Gh. au fost încadrate în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod Penal - vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două persoane.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bezverhnii Aliona în numele părții vătămate Petic Gh., care a solicitat casarea sentinței, stabilirea pedepsei lui Chironeț Gh.M. - 6 ani închisoare și lui Tcaci V.Gh. - 5 ani închisoare, fără aplicarea art. 90 Cod penal, cu executare reală. Totodată a solicitat, admiterea acțiunii civile și încasarea din contul inculpaților în beneficiul părții vătămate Petic Gh., în mod solidar, prejudiciul material în mărime de 37 267, 18 lei și prejudiciul moral în mărime de 15 000 lei, cât și casarea încheierii din 26 ianuarie 2012 în partea ce ține de cerințele bazate pe art. 313 Cod de procedură penală și dispunerea rejudecării de către instanța competentă.

În motivarea apelului a invocat că, inculpatul Chironeț Gh.M. are antecedente penale stinse, fapt ce demonstrează că acestuia i s-a oferit șanse de corijare, el însă în continuare comite infracțiuni. Cât privește, inculpatul Tcaci V.Gh., chiar dacă este căsătorit și are la întreținere doi copii minori, nu s-a gândit asupra acțiunilor sale și consecințe, el fiind o persoană agresivă, cu grad scăzut de responsabilitate față de membrii familiei sale, lăsându-se condus de cumnatul său Chironeț Gh.M. Recunoașterea vinei nu poate fi reținută, deoarece ambii inculpați au depus declarații doar când au fost recunoscuți în calitate de învinuiți, modificându-le cu orice ocazie și căința sinceră este pur declarativă, or s-a recuperat părții vătămate doar suma de 10 000 lei, cu toate că ei au fost cercetați în libertate și erau angajați în câmpul muncii. La fel, admiterea în principiu a acțiunii civile nu a fost motivată, cu toate că au fost prezentate toate probele necesare, încălcându-se dreptul la o satisfacție echitabilă. Mai consideră, că partea vătămată și apărătorul acesteia la ședința preliminară din 26 ianuarie 2012 nu au fost legal citați și instanța de judecată nu era în drept să se expună asupra plângerii depuse de avocatul Bezverhnii A., deoarece nu era în competența acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013 a fost admis apelul, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost admisă acțiunea civilă a părții vătămate Petic Gh. și s-a dispus încasarea în beneficiul acestuia din contul inculpaților Chironeț Gh.M. și Tcaci V.Gh. a prejudiciului moral a câte 5 000 lei. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel, referitor la pedeapsa stabilită inculpaților, a statuat că individualizarea acesteia s-a efectuat în conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal și acordarea eficienței depline dispozițiilor art. 7, 61, 76-77 și 90 Cod penal.

Astfel, s-a stabilit că ambii inculpați la locul de trai se caracterizează pozitiv, au recunoscut vina, sincer s-au căit, inculpatul Tcaci V.Gh. nu are antecedente

penale și are doi copii minori la întreținere și educație, prezența antecedentelor penale stinse la inculpatul Chironet Gh.M., careva circumstanțe agravante nu au fost stabilite, au contribuit cu resurse financiare la lecuirea părții vătămate.

În opinia instanței de apel, pedeapsa stabilită de către prima instanță ambilor inculpați, asigură atingerea scopului pedepsei penale, iar executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate, astfel a conchis just despre iraționalitatea executării pedepsei penale în locurile de recluziune.

Nu au fost admise de către instanța de apel afirmațiile apelantului în privința stabilirii pedepsei mai aspre inculpaților, deoarece pe parcursul desfășurării procesului penal aceștia și-au modificat declarațiile și chiar și-au exercitat dreptul de a nu face declarații, pe motiv că potrivit art. 66 alin (4) Cod de procedură penală, exercitarea de către învinuit, inculpat a drepturilor de care dispune sau renunțarea lui la aceste drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul lui și nu poate avea consecințe nefavorabile pentru el.

La fel, nu a fost admis argumentul apelantului, referitor la aplicarea pedepsei mai aspre prin prisma existenței antecedentelor penale stinse în cazul inculpatului Chironet Gh.M., deoarece instanța de apel a considerat conform art. 110 și 111 Cod penal, că antecedentele penale generează consecințe de drept nefavorabile pentru condamnat până la momentul stingerii antecedentelor penale, când se anulează toate incapacitățile și decăderile din drepturi legate de antecedentele penale.

5.1 Referitor la necitarea părții vătămate și apărătorului acestuia la ședința din 26 ianuarie 2012 și încălcarea competenței de către instanța de fond de a se expune asupra plângerii în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a reținut aceste argumente, deoarece la f.d. 116 vol. I, este anexată citația înregistrată pe numele lui Aliona Bezverhunii, iar potrivit art. 297 alin. (4) Cod de procedură penală toate plângerile și demersurile înaintate după trimiterea cauzei în judecată se soluționează de către instanța care judecă cauza, astfel instanța de fond corect a soluționat această plângere, cu atât mai mult că art. 345 alin. (4) Cod de procedură penală expres prevede că în ședința preliminară se soluționează chestiunile privind cererile și demersurile înaintate.

5.2 Instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a invocat prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală la soluționarea acțiunii civile, asupra cuantumului despăgubirilor materiale nefiind posibil de a stabili cu precizie care este mărimea daunei materiale fiind necesară prezentarea de acte suplimentare.

5.3 Din circumstanțele cauzei, instanța de apel a considerat că există direct raport de cauzalitate între fapta inculpatului și prejudiciul nepatrimonial cauzat, astfel încât partea vătămate are dreptul la „compensație” sub forma daunei morale, luând în considerație suferințele fizice ale acesteia, gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Astfel s-a decis ca, părții vătămate să i se acorde compensație pentru daune morale în mărime de 5 000 lei de către fiecare inculpat, or condamnarea inculpaților constituie prin ea însăși o justă compensație pentru

daunele morale suferite de către partea vătămată, iar cerințele pecuniare nu trebuie să fie exorbitante și prin ele să nu tindă la o îmbogățire fără just temei.

6. Decizia, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Bezverhnii Aliona în numele părții vătămate Petic Gh., care solicită în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță.

În recursul său, recurentul a invocat că:

- instanța de apel nu s-a expus asupra faptului precum că inculpatul Chironet Gh.M., a părăsit de două ori teritoriul Republicii Moldova, în perioada examinării cauzei penale în prima instanță, având obligația de a nu părăsi localitatea, fapt confirmat prin datele furnizate de poliția de frontieră;

- la aplicarea pedepsei în conformitate cu art. 90 Cod penal în privința inculpatului Chironet Gh.M., instanțele de fond și apel au pus la bază caracteristica acestuia, care nu este semnată de reprezentantul organului emitent și nici nu este aplicată ștampila respectiv;

- instanța de apel era obligată să indice, care anume circumstanțe ale cauzei sunt considerate atenuante în privința inculpaților, având în vedere că inculpatul Chironet Gh.M. fiind deja la a treia abatere penală, iar inculpatul Tcaci V.Gh. având familie și doi copii la întreținere, a dat dovadă de iresponsabilitate față de ei, ambii inculpați s-au manifestat agresiv la momentul săvârșirii infracțiunii. Căința sinceră, recurentul, o califică ca fiind declarativă;

- la soluționarea laturii civile în decizia sa, instanța de apel, a menționat două sume diferite, însă suma finală a pretențiilor materiale a fost specificată în cererea de apel – 37 267, 18 lei. La aprecierea certificatului eliberat de comisia de specialitate funciară, agricultură, construcții și ecologie a Primăriei s. Milești r-l Nisporeni, instanța de apel i-a dat o apreciere greșită.

- greșit a fost reținut de către instanța de apel, faptul că partea vătămată și avocatul său au fost legal citați la ședința preliminară, deoarece lipsește dovada citației și recepționarea acesteia de către partea vătămată. Plângerea depusă de către avocatul părții vătămate în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, urma a fi examinată de judecătorul de instrucție și nu de instanța de fond care a examinat cauza în privința inculpaților.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Având ca reper, dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Recurentul, invocă în recursul său prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală și anume că hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeiuri: nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel

sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de drept, care a afectat soluția instanței; s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, în opinia instanței de recurs aceste temeuri pentru declararea recursului ordinar nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent, iar instanța de apel respectând prevederile art. art. 414 - 418 Cod de procedură penală, în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, motivându-și soluția, care nu contrazice cu dispozitivul hotărârii sale.

7.1 Referitor la argumentul recurentului precum că, inculpatul Chironeț Gh.M., pe parcursul examinării cauzei, în perioada 01.01.2012-31.12.2012, a părăsit de două ori teritoriul țării, încălcând astfel respectarea măsurii preventive - obligația de nepărăsire a localității, instanța de recurs reține că, în conformitate cu prevederile alin. (2) art. 175 Cod de procedură penală, măsurile preventive sânt orientate spre a asigura buna desfășurare a procesului penal sau a împiedica bănuitul, învinuitul, inculpatul să se ascundă de urmărirea penală sau de judecată, spre aceea ca ei să nu împiedice stabilirea adevărului ori spre asigurarea de către instanță a executării sentinței.

Durata măsurilor preventive, obligația de a nu părăsi localitatea nu poate depăși 30 de zile și, după caz, poate fi prelungită doar motivat. Prolungirea se dispune de către procuror și fiecare prelungire nu poate depăși 30 de zile, fapt stipulat în alin. (3) art. 178 Cod de procedură penală. Or, în speța dată, din materialele cauzei, rezultă că, inculpatului Chironeț Gh.M., la 28 decembrie 2011, i-a fost aplicată măsura preventivă obligația de a nu părăsi localitatea (f.d 81-82 v. I), fără a fi indicat termenul aplicării acesteia. De asemenea, reieșind din actele dosarului și anume procesului-verbal al ședinței de judecată, Chironeț Gh.M., a fost prezent la ședințele de judecată, de fiecare dată când a fost citat. În asemenea circumstanțe, Colegiul penal, consideră că ultimul nu a prejudiciat buna desfășurare a procesului penal și nu s-a eschivat de la prezentarea în judecată, nu a împiedicat la stabilirea adevărului, deoarece vina și-a recunoscut-o, mai mult ca atât de către organul de urmărire penală nu a fost indicat termenul de aplicare a măsurii preventive și nu sânt date la materialele cauzei privind prelungirea acestui termen de către instanța de judecată. Astfel, în opinia Colegiului, deși instanța de apel a omis de a se expune asupra argumentului sus menționat, acesta nu este suficient de a desființa o hotărâre judecătorească.

7.2 Privitor la motivul indicat în recurs, precum că *instanța de fond și-a întemeiat soluția și pe caracteristica pozitivă în privința inculpatului Chironeț Gh.M. nu este semnată și ștampilată de către organul emitent*, instanța de recurs îl apreciază ca nefondat și nu poate constitui temei de casare, deoarece atât organul de urmărire penală cât și instanța de fond au admis caracteristica în privința lui Chironeț Gh.M., ca autentică, fără a avea careva dubii, iar partea apărării nu a făcut careva obiecții asupra acesteia, atât la etapa finisării urmăririi penale, nici la examinarea cauzei în

instanța de fond și nu a constituit obiectul discuției în instanța de apel, fiind invocat abia la etapa recursului.

7.3 Cît privește critica recurentului privind aplicarea față de inculpați a pedepsei cu suspendare condiționată și nespecificarea circumstanțelor atenuante care au stat la baza aplicării art. 90 Cod penal, Colegiul penal o apreciază ca un dezacord al său și în acest sens nu echivalează cu o eroare ce ar da temei de casare a unei hotărâri de condamnare sau de achitare, or, atît instanța de fond în sentința a indicat ca circumstanțe atenuante: recunoașterea vinei, căința sinceră a inculpaților, contribuirea ambilor inculpați cu bani la tratarea părții vătămate, inculpatul Tcaci V.Gh. – pentru prima dată se atrage la răspundere penală și are la întreținere doi copii minori, circumstanțe agravante nu au fost stabilite, care au fost menționate și în decizia instanța apel (reflectat în pct. 5 a prezentei decizii).

Instanța de recurs, statuează că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Prin urmare, sunt juste concluziile instanței de apel conform cărora nu au fost stabilite impedimente de aplicare în privința inculpaților a art. 90 Cod penal, precum și posibilitatea obținerii corectării și reeducării acestora, fără executarea pedepsei reale în locurile de reclusiune.

7.4 Cu referire la soluționarea laturii civile, Colegiul apreciază juste constatările instanței de apel, referitor la structurarea prejudiciului material în cheltuieli de tratament, cheltuieli de transport și venitul ratat (valoarea medie a roadei pierdute din livada pe care o arendează partea vătămată). Prin urmare cheltuielile de tratament și transport, fiind probate prin copiile bonurilor de plată și chitanțe, iar venitul ratat nu este concret, deoarece certificatul , fără număr, eliberat de Comisia de specialitate a Primăriei s. Milești r-l Nisporeni, poartă un caracter general, prin care a fost stabilit un venit mediu pentru anul agricol 2011, nu a fost menționată specia perilor și neindicată valoare bănească a cantității de roadă, fiind necesară prezentarea de acte suplimentare.

Instanța de recurs precizează, că pentru a se putea pretinde repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se cere ca acesta să fie cert. Caracterul cert al prejudiciului, înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate și poate fi evaluat. Însăși, prezentarea certificatului de concretizare, anexat la recurs (f.d 175 v. II), denotă faptul că la momentul examinării cauzei în instanța de fond și apel nu era stabilit cert prejudiciul, ce ar fi dus la tergiversarea examinării cauzei. În consecință, fiind corect invocat de către instanța de apel aplicarea alin. (3) art. 387

Cod de procedură penală, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

Faptul, indicării de către instanța de apel în decizia sa a două sume diferite a acțiunii civile înaintate de partea vătămată, Colegiul, consideră că a fost strecurată în acest sens o eroare mecanică, care nu afectează soluția adoptată și nu poate constitui în speța dată temei de casare.

7.5 În partea ce vizează, necitarea părții vătămate și apărătorului acestuia și soluționarea plângerii depuse de avocatul Bezverhnii A., la acțiunile organului de urmărire penală, instanța de recurs apreciază ca juste concluziile instanței de apel, relatate în pct. 5.1 a prezentei decizii și totodată precizează că, în cazul dat, soluționarea plângerii depuse la 19.01.2012 în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, urma să se examineze de către judecătorul în procedura căruia a parvenit cauza spre examinare, în cadrul ședinței preliminare, în decurs de 10 zile, în conformitate cu art. art. 297 alin. (4), 345 alin. (4) Cod de procedură penală, iar neprezentarea părții care a depus plângere nu împiedică examinarea acesteia. Totodată, Colegiul penal remarcă că, avocatul Bezverhnii Aliona, la 04 ianuarie 2012, a făcut cunoștință cu materialele cauzei penale, la faza încheierii urmăririi penale, fără a avea careva cereri și obiecții, fapt confirmat prin semnătura acesteia.

Analizând cumulul, argumentelor invocate de recurent, Colegiul consideră că, instanța de apel nu a comis erori de drept, iar concluziile acesteia conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția și individualizată pedeapsa inculpaților și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul este vădit neîntemeiat, acesta urmează a fi declarat inadmisibil.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bezverhnii Aliona în numele părții vătămate Petic Gheorghe, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2013, în cauza penală în privința lui **Chironeț Gheorghe Mihai și Tcaci Valeriu Gheorghe**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 09 octombrie 2013.

Președinte:	(semnătură)	Petru Ursache
Judecători:	(semnătură)	Nicolae Gordilă
	(semnătură)	Elena Covalenco

Copia corespunde originalului
Judecător:

Nicolae Gordilă

Președinte:

Petru Ursache

Judecători:

Nicolae Gordilă

Elena Covalenco